

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LIV. An sint Consilia Euangelica, differantque à Praeceptis vt Vtilia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

SVASIONVM vtrò liquebit solutio.

I. Religiosa vita diu ante quartum sæculum cœpit. 1. Teste S. Scriptura in meo *Antichristoparie* 2. q. 22. 2. S. Athanasius memorat S. Antonium, qui sæculo quarto claruit, petisse monasticen edoceri ab senec monacho. 3. S. Dionysius, teste *Damasc.* ex monacho ad Papatum est assumptus anno 266. 4. *Tertullianus* libro de *uelandis virginibus*, distinguit inter Virgines mundi, & Dei; quòd hæc solenni professione se consecrarent Deo. Sic & Cyprianus. 5. S. Dionysius Areopagita scripsit epistolam ad Demophilum Monachum: & *libr. de Ecclesia hierarchia. c. 6.* explicat monasticę professionis formam. 6. Philo Iudæus libro de *vita contemplatiua Supplicum* describit mores ac vitam monachorum & monialium; quos instituit S. Marcus in Ægypto.

II. Origo Religionis professæ non fuit *Casus*, vel *Error*, aut *praua Imitatio*; sed perfectionis studium. Nam, etsi Paulus persecutionem fugiens Eremiticam colere cœptauit; Antonius tamen, alique ante eum Cœnobitæ, ac post eum Eremitæ solo perfectionis studio Monasticen obseruarunt. Paulus prior tempore; Antonius prior magisterio fuit; quòd hic discipulis habuit, iste nullum; secuti Basilius, Augustinus, &c.

III. Religiosi Ordines quoad essentiam, sunt iidem cum priscis; sc. quoad tria vota professæ; testibus S. Basilio & Augustino; quos Calvinus ac Melancthon agnoscunt pro antiquis Monachis. *Bellarmin. libr.*

2. de *Monach.*

cap. 5.

QVÆSTIO LIV.

An sint CONSILIA Evangelica; differantq. à Preceptis vs Vtilia?

LUTHERVS libro de *votis monasticis, & in Epithalamio*: Melancthon, Martyr, Brentius, CALVINVS *Instit.* 1. 4. c. 13. pernegant vllum esse Consilium Evangelicum. LUTHERVS in *assert. art.* 3. vnum esse virginitatis ait: At in Epithalamio reuocauit opinionem.

Distinctè tria dicunt. 1. Tria vota, si putentur esse Dei cultus, impietas est. 2. Obedire, cui non debetur, quasi ad Dei cultum; est stultum. 3. Castè viuere ad expeditius obeunda munia Euangelii, bonum est: Non tamen possibile, nisi qui scit datum sibi. Idque fit miraculo.

Sic & prisci olim, pluresque hæretici. Vide in mea *Geneal.* p. 2. q. 15.

APOSTOLICI, cum Pelagianis, contra opulentiam tria afferbant. 1. Matth. 19. *Facilius est camelum &c. quàm diuitem &c.* Sed istud est impossibile; ergo & hoc. Ideo docuit Dominus vendere omnia & dare pauperibus. 2. Luc. 14. *Nisi quis renunciarit omnibus; non potest meus esse Discipulus.* 3. Matth. *Estote perfecti;* dicitur omnibus; at huc opus omnia vendere.

DICO AD I. Augustinus epistola 89 & 94. ait: *Quod impossibile est hominibus possibile est Deo.* Quin & Crates Thebanus, Antisthenes, &c. ethnici philosophi potuerunt abicere bona. Extenuetur camelus, & transibit acum.

AD II. Loquitur de præparatione animi; nam & animam vult renunciari.

AD III. *Matth. 5.* agit de perfectione cunctis necessaria: *Matth. 19.* de vtili solum.

LUTHERO-CALVINI STARVM SVASIONES fuitales. 1. Matth. 17. *Angustaporta est, & arcta via: &c. & pauci intrant. &c.* Ergo plus facere, quàm lex exigit, ne-

Ee mo

mo potest. 2. Nunquam implemus legem; eū in opere nostro semper aliquid deest: ergo minus opera supererogationis præstare possumus. 3. Luc. 17. *Cum feceritis omnia, dicitur serui inutiles sumus*: nil ergo supererogatorium est, sed omne debitum. 4. Nunquam facimus, quod debemus: unde orandum, *Dimitte nobis debita nostra*. Ego minus facimus plus, quam debemus. &c.

AVTOR. Sunt Evangelica Consilia plura, maximè tria votorum Religionis; & ea nec præcepta, nec indifferentia: sed grata Deo. 1. Teste Scriptura. Isaia 56. *Non dicat Eunuchus; ego lignum aridum. &c. Dabo eis nomen melius à filiis, & filiabus*. En meritum Esseque Consilium, docent Patres Hieronymus, Cyrillus, Basilius, &c.

2. Sap. 3. *Felix sterilis & incoinquinata, quæ nesciuit thorum. &c. dabitur enim ei fidei donum electum*.

3. Evangelica Testimonia vide in meo *Antichristo* p. 2 q. 23.

4. Apostolica sunt plura. 1. Cor. 7. *Bonum est mulierem non tangere. Dico in nuptis & viduis, bonum est, si sic permanserint, sicut & ego. Volo omnes vos esse, sicut me ipsum, continentem. De Virginibus præceptum non habeo; Consilium autem do, tanquam misericordiam consecutus à Domino, ut sim fidelis. Item. Qui matrimonio iungit Virginem suam, bene facit; qui non iungit, melius facit. De Vidua: Cui vult, nubat, tantum in Domino: beator autem erit si sic permanserit; secundum meum Consilium. Puto autem quod & ego Spiritum Dei habeam*.

I. LUTHERVS in Epithalamio vult ibi dissuaderi Continentiam: quod propter fornicationem unusquisq; suam uxorem habeat.

CALVINVS allegatur, & addit: Illud,

Bonum est homini mulierem non tangere: simile esse isti: *Bonum est non comedere*. 2. Martyr illi opponit hoc Gen. 2. *Non est bonum, hominem esse solum*. Et dicit, Paulum loqui de certis sui doni continentia. 3. Paulus solum laudat continentiam, ut vilem temporaliter, quod liberet à curis matrimonialibus: ita Lutherus. Melancthon etiam spiritualiter; quod cælibes sint expeditiores ad orandum, prædicandum &c. Non verò ad merendum, aut placendum Deo.

DICO AD I. Illud *Vnusquisq;* explicat ibidem isto: *Qui non se continet, nubat*. Ita Aug. lib. de Virg. c. 16. *Exhortatur ad continentiam perpetuam, ut aliquantulum etiam à nuptiis deterreret*.

AD II. Deus loquebatur ad carentem mala concupiscentia ante peccatū Adæ, habentemque donum continendi, quando vellet quod iam licet nō omnes habeant, habere tamen possunt, si petant à Deo. &c.

AD III. Idem docuit Iovinianus. Et, S. Augustinus libr. de Sacris Virginibus dicit, quod *is mirabiliter despicunt*. Placēt Deo continentes & merentur: quia *Virgo cogit, ut, quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo, ut sit sancta corpore & spiritu*. Ibidem. *Non ut laqueum vobis iniiciam; sed ad id, quod honestum est; & quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi*. Item: *Beator autem erit si sic permanserit*. Est igitur continentia de Consilio, & possibili.

5. Accedit Apoc. 15. *Nemo poterat dicere Canticum, nisi illa 144000. Hi sunt, qui cum mulieribus nō sunt coinquinati, Virgines enim sunt, & sequuntur Agnum*. En meritum singulare. Neque mysticè locus hic intelligi potest, ut Magdeburgenses volunt, de non inquinatis idololatrā fornicā-

nicatricis Babylonicae. Nam fictum hoc nouumque est; S. Patres de veris Virginitibus interpretantur. Exempla, Patres, Rationes, vide in *Bell. l. 2. c. 10. 11. 12.*

QVÆSTIO LV.

Sitne possibile quid ultra Præcepta seruare?

LVTHERO-CALVINISTÆ pernegant quæstione præcedente argumentis quatuor. Quibus addunt ista:

5. MARTYR. Dominus iubet se diligere extoto corde, &c. vnde nil superest non debuit, Augult. lib. 1. d. chr. Ch. ist. *Cum ait, toto corde, nullam vitam nostram partem reliquit, quæ vacare debeat.* 6. Præceptum dilectionis, & illud *Non concupisces*; in hac vita impleri non potest. Ita Patres. 7. Nolle Deum plus amare, si plus possis, peccatum est: ergo nil potes superaddere, quod non debeas.

AVTOR. Possibile est & meritorem, satisfacere præceptis, pro humana fragilitate, ex gratia; & tamen etiam Consilia supererogatoriè obseruare. 1. Patet ex suprà allegatis. 2. Exemplis primitiuae Ecclesiae: *Act. 4.* Omnia in commune donantium; Continentiam colentium, vt *Act. 21.* quatuor filia Philippi; quod vt magnum quid refertur. *Philo libr. de vita contemplatiua.* Iustinus in *Apologia 2.* Tertullianus in *Apologético c. 9* produnt de plurimis Continentibus. 3. Ratio: Omnis res ac natura duo habet: necessarium ad esse, & necessarium ad bene esse. Vt homo, quod constat membris, est ad esse quod trece otus sit, robustus &c. ad bene esse est Sic Perfectio necessaria est ad esse Saluari per obseruationem præceptorum: Ad bene esse, gloriosius beari per Consilia obseruata,

DICO AD I. Lex Dei est difficilis ex se: medium enim tangere, arduum: Facilis, habenti gratiam & charitatem. 1. Ioan. 5. *Mandata eius graua non sunt.* Matth. 11. *Iugum meum suauis est.*

AD II. Deest; quia tendimus ad perfectionem viatores; & hoc satis hinc Deo, nobisque est. Ideo Dominus respondens iuuenem, se mandata seruasse, dilexit vt veracem, non vt mendacem. Nec isti perfectioni officit repugnantia concupiscentiæ; dummodo sint motus eius inuoluntarii. Hinc anima Deum, & time: *Cum omnia fecisti, dice, seruus inutilis sum.*

AD III. Dicitur: *Cum feceritis Hac omnia, quæ præcepta sunt vobis &c.* Vnde Ambr. 1. de Viduis. *Hoc virgo non dicit: non ille, qui omnia vendidit: sed quasi reposita expectat premia &c. quasi seruus utilis &c.* vult tamen tales se humiliare, velut inutiles.

AD IV. Ita dicimus ob peccata venialia, in quibus *iustus in die septies cadit.*

AD V. Illud, *ex toto*: significat diligendum Deum appetitiuè, nil ei præferendo vel æquando: Quod seruari potest; plusque, minusque diligi: Nam diligit ille plus; qui etiam à licitis abstinet &c. Vide *Bell. c. 13.*

AD VI. Præceptum dilectionis potest impleri appetitiuè diligendo: Etiam hoc *Non concupisces*, scil. voluntario appetitu.

AD VII. Est peccatum, si nolis ex contemptu, vel acedia, vel superbia; vel tamen plus diligere, quàm diligas, etiam à licitis abstinendo, hoc licet;

& fieri potest; & meritorem est.

Ee 2 Quæ-